

Кәсіптік стандарт: «Емдеу ісі»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Кәсіптік стандарт кадрларды аттестаттауды, сертификаттауды бағалау және біліктіліктің, дайындығын және мамандануын растау үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы қолдануға арналған: 1) қызметкерлердің – сала бойынша мамандыққа қойылатын талаптарды түсінуі, өз біліктілігін арттыруды және мансаптық ілгерілеуді жоспарлауы үшін; 2) жұмыс берушілердің - қызметкерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеуі, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде критерийлер құруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін; 3) сертификаттау және біліктілік беру бойынша қызмет жасайтын ұйымдардың (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және қызметкерлердің сәйкестік деңгейі бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеуі үшін; 4) мемлекеттік органдардың – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде кәсіптік стандартты пайдалануы үшін.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Бейінді маман – жоғары медициналық білімі, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

2) Денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медицина және фармацевтика ғылымы, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсетудің сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

3) Медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

4) Медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкестік деңгейі;

5) Пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

6) Хабардар етілген келісім – адамның медициналық көмек алуға және (немесе) оның шешім қабылдауы үшін маңызы бар медициналық көмектің және (немесе) зерттеудің барлық аспектісі туралы ақпаратты алғаннан кейін нақты зерттеуге қатысуға өз келісімін жазбаша ерікті түрде растау рәсімі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АХЖ 10 – аурулар мен денсаулыққа байланысты мәселелердің халықаралық статистикалық сыныптауышы

2) БА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы

3) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктөмесі

4) БТБА – бірыңғай тарифтік – біліктілік анықтамалығы

5) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Емдеу ісі

5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86101010

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер

86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет

86.1 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10 Аурухана ұйымдарының қызметі

86.10.1 Кең профильді және мамандандырылған ауруханалар қызметі

7. Краткое описание профессионального стандарта: "Емдеу ісі" мамандығы бойынша Медициналық қызметтер шеңберінде халыққа көмек көрсетуді іске асыруға және жетілдіруге бағытталған кәсіби қызмет. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуімен әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Фельдшер - 4 уровень ОРК

2) Фельдшер - 4 уровень ОРК

3) Фельдшер - 4 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Фельдшер»:			
Топтың коды:	3212-0		
Қызмет атауының коды:	3212-0-006		
Кәсіптің атауы:	Фельдшер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:	4.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандықтардың номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген) Фельдшер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Емдеу ісі	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Біліктілік деңгейіне сәйкес жіті аурулар мен жазатайым оқиғалар кезінде емдеу-профилактикалық және санитариялық-профилактикалық, жедел медициналық көмек көрсетуді жүзеге асыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Алғашқы көмек көрсетуді қажет ететін шұғыл жағдайларды анықтау 2. Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету 3. Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету 4. Науқасты алғашқы тексеруден өткізу 5. Жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету 6. Ең жиі кездесетін аурулардың типтік жағдайларын диагностикалау 7. Диагностикалық манипуляцияларды орындау 8. Тиісті емдеуді тағайындау, анықтамалық әдебиеттерді пайдалана отырып, дәрілік препараттарға рецепт жазып беру 9. Денсаулық сақтауды ұйымдастырудың санитариялық-гигиеналық режимінің және қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігінің нормаларын сақтауды қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Денсаулық сақтау ұйымдарында еңбек қауіпсіздігі нормаларын қамтамасыз ету	
Еңбек функциясы 1: Алғашқы көмек көрсетуді қажет ететін шұғыл жағдайларды анықтау	Дағды 1: Зардап шеккен адамның санасын бағалау	Машықтар:	
		Жәбірленушінің сыртқы ынталандыруға реакциясын анықтау дағдылары	
		Білімдер:	
		1. Айқын сананың сипаттамаларын білу. 2. Саңырау күйдің сипаттамаларын білу. 3. Сопорозды жағдайдың сипаттамаларын білу. 4. Команың сипаттамаларын және оның дәрежесін білу	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	

Дағды 2: Жәбірленушінің өмір белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау	Машықтар:
	1. Жүрек соғуын анықтау дағдылары. 2. Жүрек соғу жиілігін анықтау дағдылары. 3. Тыныс алуды анықтау дағдылары. 4. Оқушылардың жарыққа реакциясын анықтау дағдылары
	Білімдер: 1. Өмір белгілерін білу. 2. Клиникалық өлім белгілерін білу. 3. Биологиялық өлімнің белгілерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: Жәбірленушіні Үстірт тексеруді жүзеге асыру	Машықтар:
	1. Бірнеше минут ішінде өлімге әкелетін өмірге қауіп төндіретін жағдайлардың белгілерін анықтау дағдылары. 2. Көмек көрсету мағынасыз болған кезде биологиялық өлімнің белгілерін анықтау дағдылары
	Білімдер: 1. Клиникалық өлім белгілерін білу. 2. Кома белгілерін білу. 3. Сыртқы қан кету белгілерін білу. 4. Мойын мен кеуде қуысының өну белгілерін білу. 5. Өмірге сәйкес келмейтін зақымдану белгілерін білу. 6. Биологиялық өлімнің белгілерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 4: Жәбірленушіні егжей-тегжейлі тексеруді жүзеге асыру	Машықтар:
	1. Жәбірленушіге сауалнама жүргізу дағдылары. 2. Зардап шеккен адамды "басынан аяғына дейін"Сұрау дағдылары. 3. Сүйектің (аяқ-қолдың, жамбастың, омыртқаның, кеуде қуысының) зақымдану ықтималдығын анықтау дағдылары. 4. Енетін жарақаттардың ықтималдығын анықтау дағдылары. 5. Жаралар мен абразияларды анықтау дағдылары. 6. Күйік пен аязды анықтау дағдылары. 7. Ауыздан шыққан иісті анықтау дағдылары
	Білімдер: 1. Сүйектің сыну белгілерін білу. 2. Енетін жаралардың белгілерін білу. 3. Күйік пен аяздың белгілерін білу. 4. Қан кету белгілерін білу (Сыртқы және ішкі). 5. Улану белгілерін білу. 6. Тұншығу белгілерін білу. 7. Электр жарақатының белгілерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: Шұғыл емдеуді қажет ететін синдромды/ ауруды анықтау	Машықтар:
	1. Жедел жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігін анықтау дағдылары. 2. Жедел тыныс жетіспеушілігін анықтау дағдылары. 3. Жедел аллергиялық реакцияны анықтау дағдылары. 4. "Өткір ішті" анықтау дағдылары. 5. Жедел улануды (эндогендік және экзогендік) анықтау мүмкіндігі. 6. Ми қан айналымының жедел бұзылуын анықтау дағдылары

Еңбек функциясы 2: Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету		Білімдер: 1. Жедел жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігінің белгілерін білу. 2. Жедел тыныс жетіспеушілігінің белгілерін білу. 3. Жедел аллергиялық реакцияның белгілерін білу. 4. "Жедел іштің" белгілерін білу. 5. Жедел улану белгілерін білу (эндогендік және экзогендік). 6. Жедел ми а бұзылуының белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 1: Алғашқы медициналық көмек көрсету үшін жағдайдың қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Оқиға орнын тексеру/ жәбірленушіні анықтау дағдылары. 2. Қоршаған ортаның қауіпсіздік деңгейін бағалау дағдылары. 3. Жәбірленушіні қоршаған ортаның қауіпсіз аймағына жеткізу дағдылары. 4. Зардап шеккен адамға зиянды факторлардың әсерін жою дағдылары
		Білімдер: 1. Адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін қоршаған орта факторларын білу. 2. Жәбірленушіні жеткізу тәсілдерін білу. 3. Төтенше жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз аймақтың шарттарын білу. 4. Зардап шеккен адамға зиян келтіретін факторларды жою жолдарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациентаенттік жағдай бейініне сәйкес пациенттің шұғыл жеткізілуін қамтамасыз ету немесе жедел және шұғыл медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін мамандарды шақыру	Машықтар: 1. Пациентті Епу-ға жеткізу және оның жолдағы жай-күйін бақылау дағдылары. 2. Ргентті күй профилін анықтау дағдылары. 3. Пациентке білікті көмек қажет мамандарды шақыру мүмкіндігі. 4. Білікті мамандарға пациент туралы ақпарат беру қабілеті
		Білімдер: 1. Жәбірленушіні жеткізу тәсілдерін білу. 2. Науқастың жағдайын бақылаудың негізгі көрсеткіштерін білу. 3. Профильге байланыстыргентті күйлердің сипаттамаларын білу. 4. Медициналық қызмет көрсету бейініне сәйкес білікті медицина қызметкерлерінің функцияларын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 3: Тыныс алу жолдарын қалпына келтіру және қолдау	Машықтар: 1. Жүзеге асыру дағдылары басын артқа лақтыру, төменгі жақ сүйегін ұзарту және ауызды ашу (Сафарды үш рет қабылдау). 2. Тыныс алу жолдарын бөгде заттардан тазарту дағдылары. 3. Тыныс алу жолдарын бөгде заттар мен сұйықтықтардан тазарту кезінде сорғышты қолдану мүмкіндігі. 4. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін сақтау қабілеті

	Білімдер: 1. Тыныс алу жолдарының бітелуінің себептерін білу. 2. Тыныс алу жолдарының бітелу белгілерін білу. 3. Сафарды үш рет қабылдау техникасын білу. 4. Тыныс алу жолдарын бөгде заттардан тазарту техникасын білу. 5. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін сақтау техникасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 4: Жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Өкпені жасанды желдетуді жүргізу дағдылары (ауыздан мұрынға, ауыздан ауызға). 2. Жабық жанама жүрек массажын жасау дағдылары Білімдер: 1. Өкпені жасанды желдету техникасын білу. 2. Техниканы білу жүрекке жанама массаж жасау
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: Сыртқы қан кетуді уақытша тоқтату жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Қан кететін тамырды басу арқылы қан кетуді уақытша тоқтату дағдылары. 2. Қысымды таңғышпен қан кетуді уақытша тоқтату дағдылары. 3. Тампонадамен қан кетуді уақытша тоқтату дағдылары. 4. Гемостатикалық турникетті қолдану арқылы қан кетуді уақытша тоқтату дағдылары Білімдер: 1. Қан кететін ыдысты басу арқылы қан кетуді уақытша тоқтату техникасын білу. 2. Қысымды таңу арқылы қан кетуді уақытша тоқтату техникасын білу. 3. Тампонада көмегімен қан кетуді уақытша тоқтату техникасын білу. 4. Гемостатикалық турникетті қолдану арқылы қан кетуді уақытша тоқтату техникасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 6: Дененің әртүрлі аймақтарының жарақаттары кезінде, соның ішінде кеуде қуысының жаралануы кезінде окклюзиялық (герметикалық) таңғыш салу	Машықтар: 1. Әр түрлі локализациядағы жараларға асептикалық таңу дағдылары. 2. Іштің енетін жаралары мен іш қуысы мүшелерінің пролапсы кезінде асептикалық таңу дағдылары. 3. Кеуде қуысының ену жарақаты кезінде окклюзиялық таңғыштарды (тығыздағыштарды) қолдану дағдылары. 4. Таңу дағдылары және күйік кезінде салқындату. 5. Зақымдану аймағын таңу дағдылары Білімдер: 1. Асептикалық таңу техникасын білу. 2. Іштің енетін жаралары мен пролапс кезінде асептикалық таңғыштарды қолдану техникасын білу 3. іш қуысының мүшелері. 4. Кеуде қуысының ену жарақаты кезінде окклюзиялық таңғыштарды (герметикалық) қолдану техникасын білу. 5. Таңу техникасын білу және күйік кезінде салқындату. 6. Десмургия негіздерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Еңбек функциясы 3: Медициналық қызметтер	Дағды 7: Зақымдалған аяқ-қолды иммобилизациялауды жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Мамандандырылған шиналарды қолдану арқылы аяқ-қолды иммобилизациялау дағдылары. 2. Қолда бар құралдармен аяқ-қолды иммобилизациялау дағдылары. 3. Сау аяққа немесе қолды денеге байлау арқылы иммобилизация жасау дағдылары. 4. Ашық сынықтарды иммобилизациялау дағдылары
		Білімдер:
		1. Мамандандырылған шиналарды қолдану арқылы аяқ-қолды иммобилизациялау техникасын білу. 2. Импровизацияланған құралдармен аяқ-қолды иммобилизациялау техникасын білу. 3. Дені сау аяққа немесе қолды денеге байлау тәсілімен техниканы білу. 4. Ашық сыну техникасын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 8: Қауіпті химиялық заттардың жәбірленушіге әсерін тоқтату жөніндегі іс- шараларды жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Асқазанды шаю дағдылары. 2. Зақымдалған бетті зақымдайтын агенттерден тазарту дағдылары. 3. Антidot енгізу мүмкіндігі
		Білімдер:
		1. Асқазанды жуу техникасын білу. 2. Зақымдалған бетті зақымдайтын агенттерден тазарту техникасын білу. 3. Антidotтардың әсер ету механизмін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 9: Күйік және үсік кезінде алғашқы көмек көрсету іс- шараларын жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Зақымдалған күйік бетін киімнен босату дағдылары. 2. Күйік бетіне асептикалық таңу дағдылары. 3. Зақымдалған күйік бетін салқындатуды қамтамасыз ету дағдылары. 4. Аязды орау және біртіндеп жылыту дағдылары. 5. Жәбірленушіні мол ішумен қамтамасыз ету дағдылары
		Білімдер:
		Күйік пен аязға алғашқы көмек туралы білім
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 10: Негізгі өмірлік маңызды көрсеткіштердің мониторингі және психологиялық қолдау көрсету	Машықтар:
		1. Қан қысымын бақылау дағдылары. 2. Жүрек соғу жиілігін немесе минутына жүрек соғу жиілігін бақылау дағдылары. 3. Тыныс алу қозғалысының жиілігін бақылау дағдылары. 4. Термометрияны бақылау дағдылары. 5. Науқастың санасына мониторинг жүргізу дағдылары
		Білімдер:
		1. Қан қысымын өлшеу техникасын білу. 2. Жүрек соғу жиілігін немесе минутына импульстік соққылардың санын есептеу техникасын білу. 3. Тыныс алу қозғалысының жиілігін есептеу техникасын білу. 4. Термометрия техникасын білу. 5. Науқастың санасын бақылау техникасын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Дағды 1: Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу	Машықтар:
		1. Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу дағдылары. 2. Барлық қажетті жазбаларды дұрыс рәсімдеу мүмкіндігі. 3. Дағдылар жазбалар мен олардың шығарылу уақыты туралы белгілердің түсінікті болуын қамтамасыз ету. 4. Дағдылар медициналық құжаттаманың стандартты нысандарының сақталуын қамтамасыз ету. 5. Денсаулық сақтау ұйымының тіркеушісіне және мұрағатына медициналық құжаттаманы уақтылы беру дағдылары
		Білімдер:
		1. Медициналық құжат айналымын реттеу бойынша НҚА-ны білу. 2. Медициналық есепке алу-есеп құжаттамасының стандартты нысандарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Электрондық медициналық құжаттаманы жүргізу	Машықтар:
		1. Дербес компьютерді қолдану дағдылары. 2. Электрондық медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу білігі. 3. Электрондық деректер базасына ақпаратты дұрыс және уақтылы енгізу мүмкіндігі. 4. Ақпараттық қауіпсіздіктің сақталуын қамтамасыз ете білу. 5. Электрондық медициналық құжаттаманың сақталуын қамтамасыз ете білу
		Білімдер:
		1. Дербес компьютермен жұмыс істеу туралы негізгі мәліметтерді білу. 2. Негізгі компьютерлік бағдарламалардың қолданылуын білу. 3. Денсаулық сақтауды ақпараттандыру негіздерін білу. 4. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету негіздерін білу. 5. Электрондық және медициналық құжат айналымын реттеу бойынша НҚА-ны білу. 6. Электрондық медициналық есепке алу-есеп құжаттамасының стандартты нысандарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Науқасты алғашқы тексеруден өткізу	Дағды 1: Науқас туралы жалпы ақпарат алу	Машықтар:
		1. Пациенттен ақпарат алу дағдылары. 2. Науқастарға сұрақ қою және науқастың психологиялық жағдайы мен ақыл-ойына қарамастан қажетті ақпарат алу дағдылары. 3. Тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары
		Білімдер:
		1. НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Науқас туралы мәліметтер жинаудың реттілігі мен көлемін білу. 3. Облыстағы науқастың психологиясын білу. 4. Медициналық этика мен деонтологияның ерекшеліктерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 2: Науқастың шағымдарын анықтау және нақтылау	Машықтар:
	1. Науқасқа сауалнама жүргізу дағдылары. 2. Сұрақ қою арқылы науқастың негізгі шағымдарын анықтау дағдылары. 3. Сұрақ қою арқылы науқастың қосымша шағымдарын бөлу дағдылары. 4. Шағымды бағалау дағдылары: қарқындылығы, локализациясы, сәулеленуі, ұзақтығы, пайда болу себептері және осы патологиялық процестің белгілі бір факторларымен байланысы
	Білімдер: 1. Ішкі аурулардың пропедевтикасының негіздерін білу. 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу. 3. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 4. Негізгі шағымдарды және олардың өртүрлі патологиялық жағдайлар мен ауруларға тән ерекшеліктерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: Науқастың ауру тарихы туралы мәліметтерді анықтау	Машықтар:
	1. Науқастың сұрақ қою дағдылары. 2. Патологиялық процестің бастапқы көрінісі мен барысы туралы толық ақпарат алу дағдылары
	Білімдер: 1. Ішкі аурулардың пропедевтикасының негіздерін білу. 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу. 3. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 4. Аурулар кезінде анықталатын негізгі анамнестикалық белгілерді білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 4: Науқастың өмір тарихы туралы мәліметтерді анықтау	Машықтар:
	1. Өткен аурулар туралы толық ақпарат алу дағдылары. 2. Аллергиялық реакциялар, тұқым қуалаушылық туралы толық ақпарат алу дағдылары. 3. Кәсіби зияндар, өмір салты туралы толық ақпарат алу дағдылары.
	Білімдер: 1. Ішкі аурулардың пропедевтикасының негіздерін білу. 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу. 3. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 4. Аурулар кезінде анықталатын негізгі анамнестикалық белгілерді білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: Науқастың жалпы жағдайын бағалау	Машықтар:
	1. Объективті тексеру жүргізу дағдылары. 2. Объективті зерттеу әдістерін қолдану дағдылары. 3. Ағзалар мен жүйелер ауруларының жалпы және ерекше белгілерін анықтау дағдылары. 4. Науқастың жалпы жағдайын бағалау дағдылары.

	Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ғылымның жалпы жағдайын бағалауым
Дағды 6: Пациентті объективті (физикалық) зерттеу жүргізу	Машықтар: 1. Науқасты тексеру дағдылары. 2. Науқастың санасын бағалау дағдылары. 3. Науқастың жағдайын бағалау дағдылары. 4. Науқастың дене бітімін бағалау дағдылары. 5. Науқасты пальпациялау дағдылары. 6. Науқасты перкуссиялау дағдылары. 7. Науқасты аускультациялау дағдылары. 8. Қан қысымын өлшеу дағдылары. 9. Жүрек соғу жиілігін өлшеу дағдылары, PDD. 10. Термометрияны жүргізу дағдылары. 11. Дене салмағын, бойын, бетінің ауданын өлшеу дағдылары. Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Қалыпты және патологиялық анатомияның негіздерін білу. 3. Қалыпты және патологиялық физиологияның негіздерін білу. 4. Топографиялық анатомия негіздерін білу. 5. Биохимия негіздерін білу. 6. Пальпация техникасын білу 7. Перкуссияның техникасы мен ережелерін білу 8. Аускультация техникасы мен ережелерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 7: Алдын ала дифференциалды диагностика жүргізу	Машықтар: 1. Науқастың қолда бар сауалнама деректерін саралау, талдау және жүйелеу дағдылары, 2. Науқасты алғашқы тексеру дағдылары. 3. Науқасты объективті зерттеу дағдылары Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Қалыпты және патологиялық анатомияның негіздерін білу. 3. Қалыпты және патологиялық физиологияның негіздерін білу. 4. Топографиялық анатомия негіздерін білу. 5. Биохимия негіздерін білу. 6. Ағзалар мен жүйелер ауруларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық симптоматикасын және тән ерекшеліктерін білу (айрықша белгілері)
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 8: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. қалыпты және патологиялық анатомияның негіздерін білу. 3. Қалыпты және патологиялық физиологияның негіздерін білу. 4. топографиялық анатомия негіздерін білу. 5. Биохимия негіздерін білу. 6. ағзалар мен жүйелер ауруларының этиологиясын, патогенезін, клин	Машықтар: - Негізгі ауруды оқшаулау дағдылары. - Осы аурудың асқынуларының бар екендігін көрсететін деректерді талдау дағдылары. - Ілеспе ауруды бөлу дағдылары. - Диагнозды және ілеспе патологияны тұжырымдау дағдылары. - Алдын ала диагнозды негіздеу дағдылары
		Білімдер: - НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу - Ағзалар мен жүйелер ауруларының жіктелуін, этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін білу
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 5: Жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Дағды 1: Дерматологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: - Тері дерілік реакцияларында жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. - Аутоиммунды буллездік аурулар кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. - Жалпыланған пустулярлы псориазға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. - Уытты эпидермальды некролиз кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі.
		Білімдер: - Этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, терінің дерілік реакцияларындағы шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. - Аутоиммунды буллездік аурулар кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. - Жалпыланған пустулярлы псориаздың этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. - Уытты эпидермальды некролиз кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 2: Шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Жедел коронарлық синдромға жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Миокард инфарктісіне диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 3. Аритмия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Өкпе ісінуіне диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 5. Инфекциялық эндокардит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Терең тамыр тромбозына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 7. Өкпе эмболиясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Қан қысымының жоғарылауы, дағдарыс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 9. Аортаның қабыршақтайтын аневризмасын диагностикалау және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 10. Жедел перикардит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 11. Жүрек тампонадасына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. Білімдер: 1. Жедел коронарлық синдром кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Миокард инфарктісі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Аритмия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Өкпе ісінуі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Инфекциялық эндокардит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Терең тамыр тромбозының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 7. Өкпе эмболиясы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Қан қысымының жоғарылауы, дағдарыс кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 9. Аорта аневризмасының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, жедел емдеу шараларының техникасын білу. 10. Жедел перикардит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 11. Жүрек тампонадасының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 3: Тыныс алу жүйесінің аурулары кезінде шұғыл жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Жедел пневмония кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Бронх демікпесінің шабуылына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 3. Жедел тыныс жетіспеушілігі кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Респираторлық дистресс-синдром кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Пневмоторакс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Гемоптиз кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Плевра эффузиясына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 8. Ересектер мен балаларда тыныс алу жолдарының жіті обструкциясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу білігі
	Білімдер: 1. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, жедел пневмония кезіндегі тактиканы білу. 2. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, бронх демікпесінің шабуылындағы тактиканы білу. 3. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, жедел тыныс жетіспеушілігі кезіндегі тактиканы білу. 4. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, респираторлық дистресс синдромындағы тактиканы білу. 5. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, пневмоторакс кезіндегі тактиканы білу. 6. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, гемоптиз тактикасын білу. 7. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, плевра эффузиясының тактикасын білу. 8. Ересектер мен балалардағы тыныс алу жолдарының жедел обструкциясының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын, тактикасын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:
	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 4: Шок кезінде шұғыл жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Кардиогенді шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Гиповолемиялық шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Анафилактикалық шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Септикалық шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Инфекциялық-уытты шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Геморрагиялық шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Травматикалық шок кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Лактат-ацидоз кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Кардиогендік шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Гиповолемиялық шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Анафилактикалық шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Септикалық шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Инфекциялық-уытты шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Геморрагиялық шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Травматикалық шок кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Лактат-ацидоз кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: Жұқпалы аурулар кезінде шұғыл жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Қызба мен бөртпемен көрінетін жұқпалы аурулар кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Менингококк инфекциясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Вирустық геморрагиялық қызба кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Жедел ішек инфекциясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету (ауызша регидратация жүргізу) диагностикасын жүргізу мүмкіндігі. 5. Ауыр жіті респираторлық синдром кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Балалардағы фебрильді құрысулар кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Ботулизмге диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 8. Сіреспе кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі.

	Білімдер: 1. Этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, қызба мен бөртпемен көрінетін жұқпалы аурулар кезіндегі шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 2. Менингококк инфекциясы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Вирустық геморрагиялық қызба кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Жедел ішек инфекциясы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу (ауызша регидратация жүргізу). 5. Ауыр жіті респираторлық синдром кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Балалардағы фебрильді құрысулар кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Ботулизм кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Сіреспе кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 6: АИТВ жұқтырған науқастарда шұғыл жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар:
	1. АИТВ жұқтырған адамдарда шұғыл неврологиялық жағдайлар кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. АИТВ жұқтырған адамдарда жедел респираторлық жағдайлар кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. АИТВ-инфекциясының асқазан-ішек көріністеріне диагностика жүргізу және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі.
	Білімдер: 1. АИТВ-жұқтырғандардағы шұғыл неврологиялық жағдайлар кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. АИТВ-жұқтырғандардағы шұғыл респираторлық жағдайлар кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. АИТВ-инфекциясының асқазан-ішек көріністеріндегі этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 7: Бүйрек аурулары кезінде шұғыл жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Жедел бүйрек жеткіліксіздігі кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Анурия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Жедел интерстициальды нефритке диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 4. Рабдомиолиз кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Гепаторенальды синдромға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 6. Бүйрек коликіне диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 7. Гематурия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі Білімдер: 1. Жедел бүйрек жеткіліксіздігі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Анурия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Жедел интерстициальды нефрит кезінде этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 4. Рабдомиолиз кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Гепаторенальды синдром кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Бүйрек коликінің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 7. Гематурия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 8: Шұғыл неврологиялық жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Комаға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 2. Жедел менингит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Жедел энцефалит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Бас миының жарақаты кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Интракраниальды қан кету кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Эпилепсиялық жағдайда жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Инсульт кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Миастениялық дағдарыс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 9. Жұлынның қысылуына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі.

	Білімдер: 1. Кома кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Жедел менингит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Жедел энцефалит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Бас миының жарақаты кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Интракраниальды қан кетудің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу әдістерін білу. 6. Эпилепсиялық жағдайдағы шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Инсульт кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Миастениялық дағдарыс кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 9. Жұлынның қысылуындағы шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 9: Психиатриядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Сананың жіті қараңғылануы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Алкогольді асыра пайдалану кезінде абстиненция синдромына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 3. Суицид кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, сананың жедел қараңғылануындағы шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 2. Алкогольді асыра пайдаланудан бас тарту синдромы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Суицид кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 10: Эндокринологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Диабеттік кетоацидозға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 2. Гипоосмолярлы кетоацидотикалық емес комаға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 3. Гипогликемиялық комаға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 4. Гипонатриемия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Гипернатриемия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Жедел гипокальциемия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Гиперкальциемия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Гипофосфатемия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 9. Аддисониялық дағдарыс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 10. Гипотиреозды комаға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 11. Тиреотоксикалық дағдарыс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Диабеттік кетоацидоздың этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 2. Гипоосмолярлы кетоацидотикалық емес кома кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Гипогликемиялық кома кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Гипонатриемия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Гипернатриемия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Гипокальциемия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Гиперкальциемия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Гипофосфатемия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 9. Аддисониялық дағдарыс кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 10. Гипотиреозды кома кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 11. Тиреотоксикалық дағдарыс кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 11: Гастроэнтерологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Асқазан-ішек жолдарының Жоғарғы бөліктерінен жедел қан кету кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Жедел гастроэнтерит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Қанмен диареяға диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 4. Сарғаю кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Өт тасты коликке диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 6. Жедел бауыр жеткіліксіздігі кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Жедел панкреатит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Асқазан-ішек жолының жоғарғы бөлігінен жедел қан кету кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Жедел гастроэнтерит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Қан диареясының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу әдістерін білу. 4. Сарғаю кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Өт тас коликінің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 6. Жедел бауыр жеткіліксіздігі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Жедел панкреатит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 12: Хирургиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Өт тасты коликке диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 2. Жедел панкреатит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Жедел холециститке диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 4. Жедел аппендицит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Жедел ішек өтімсіздігі кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Ішектің инвагинациясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Мезентериялық қан тамырларының тромбозы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Асқазанның ойық жара ауруы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету, асқынулар: перфорация, перфорация және т. б.. 9. Грыжа қысылған кезде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі.

	Білімдер: 1. Өт тас коликінің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 2. Жедел панкреатит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Жедел холецистит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Жедел аппендицит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Жедел ішек өтімсіздігі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Ішек инвагинациясы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Тромбоз кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Асқазан жарасының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, жедел емдеу шараларының техникасын, асқынуларын білу: тесу, перфорация және т. б. 9. Грыжа қысылған кезде этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 13: Гематологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Трансфузиялық реакциялар кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. ІЖС синдромы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Жедел лейкопения кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Гемофилия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Трансфузиялық реакциялар кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, Дик кезіндегі шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 3. Жедел лейкопения кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Гемофилия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 14: Ревматологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Жедел моноартрит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Жедел полиартрит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. ЕАВ кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Васкулитке диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі.

	Білімдер: 1. Жедел моноартрит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Жедел полиартрит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. ЕАВ кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Васкулитпен шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 15: Улану кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Дәрілік заттармен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Көміртегі тотығымен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Этанолмен жедел интоксикация кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Есірткі құралдарымен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Цианидтермен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Химиялық және сілтілі заттармен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Фосфорорганикалық қосылыстармен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Саңырауқұлақтармен улану кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Дәрілік заттармен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Көміртегі тотығымен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Этанолмен жедел улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Есірткімен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Цианидтермен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Химиялық және сілтілі заттармен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 7. Фосфорорганикалық қосылыстармен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Саңырауқұлақтармен улану кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 16: Қоршаған орта факторларының әсерінен туындаған шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Жылу соққысы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Гипотермия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Тереңдікке батыруға байланысты жағдайларда жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Электр тогының зақымдануы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Жәндіктердің шағуына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 6. Жылан шағу кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Жылу соққысының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 2. Гипотермия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, тереңдікке батыруға байланысты жағдайларда шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 4. Электр тогының зақымдануы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Жәндіктердің шағуы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Жылан шағу кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 17: Акушерлік және гинекологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Босану кезінде диагностика жүргізу және жедел және шұғыл көмек көрсету (үйде, жолда босану). 2. Плацента превенциясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Қалыпты орналасқан плацентаның мерзімінен бұрын бөлінуіне диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 4. Жатырдан тыс жүктілік кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Гинекологиялық қан кету кезінде диагностика жүргізу және жедел және шұғыл көмек көрсету (қауіпті түсік, басталған түсік, "жүріп жатқан" түсік, толық емес түсік, толық түсік). 6. Аналық без апоплексиясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Аналық без кистомасының аяқтарын бұрау кезінде диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 8. Пельвиоперитонитке диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 9. Презклампсия, эклампсия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі.

	Білімдер: 1. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, босану кезіндегі тактиканы (үйде босану, жол жүру) білу. 2. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, плацента алдындағы тактиканы білу. 3. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, қалыпты орналасқан плацентаның мерзімінен бұрын бөліну тактикасын білу. 4. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, жатырдан тыс жүктілік кезіндегі тактиканы білу. 5. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, гинекологиялық қан кетулер кезіндегі тактиканы білу (Қауіпті түсік, басталған түсік, "жолда" түсік, толық емес түсік, толық түсік). 6. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, аналық без апоплексиясындағы тактиканы білу. 7. Этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын, аналық без кистомасының аяқтарының бұралу тактикасын білу. 8. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, пельвиоперитонит тактикасын білу. 9. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, презклампсия, эклампсия кезіндегі тактиканы білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 18: Оториноларингологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Мұрыннан қан кету кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Лор органдарының жарақаты кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 3. Жоғарғы тыныс жолдарының, құлақтың және өңештің бөгде денелеріне диагностика жүргізу және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 4. Көмейдің стенозына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 5. Өмірге қауіп төндіретін асқынулары бар Лор органдарының қабыну аурулары кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі.

		Білімдер:
		1. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, мұрыннан қан кету тактикасын білу. 2. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, ЛОР мүшелерінің жарақаттану тактикасын білу. 3. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, жоғарғы тыныс жолдарының, құлақтың және өңештің бөгде денелеріндегі тактиканы білу. 4. Этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын, көмей стенозының тактикасын білу. 5. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, өмірге қауіп төндіретін асқынулары бар ЛОР мүшелерінің қабыну ауруларындағы тактиканы білу.
Еңбек функциясы 6: Ең жиі кездесетін аурулардың типтік жағдайларын диагностикалау	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 1: Бекітілген учаскедегі статистикалық есептілік үшін Мониторинг	Машықтар:
		1. Аурудың негізгі көрсеткіштерін анықтай білу. 2. Таралудың негізгі көрсеткіштерін анықтай білу. 3. Өлімнің негізгі көрсеткіштерін анықтай білу.
		Білімдер:
		НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Аурудың негізгі белгілерін анықтау және түсіндіру	Машықтар:
		1. Аурудың негізгі белгілерін анықтай білу. 2. Оларды дифференциалды диагностика үшін қолдана білу
		Білімдер:
		1. НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Аурудың патологиялық процестері мен ағымының заңдылықтарын, аурудың этиологиясы мен патогенезін, аурулардың клиникалық көрінісін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 3: Пациенттің алғашқы емтихан нәтижелерін түсіндіру: сұрақ қою, физикалық деректер	Машықтар:
		1. Пациентті алғашқы тексеруді жүргізу дағдылары: сұрау, физикалық деректер: тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация. 2. Пациенттің алғашқы тексеру нәтижелерін дұрыс түсіндіру дағдылары: сұрақ қою, физикалық деректер. 3. Сараланған диагноз қою дағдылары.
		Білімдер:
		1. НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Аурудың патологиялық процестері мен ағымының заңдылықтарын, аурудың этиологиясы мен патогенезін, аурулардың клиникалық көрінісін білу. 3. Пациентті алғашқы тексеру нәтижелерін түсіндіру әдістемесін білу: сұрау, физикалық деректер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 4: Зертханалық- диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру, консультанттардың қорытындысын салыстыру және клиникалық диагноз қою	Машықтар: 1. Мамандар мен сарапшылардың зертханалық- диагностикалық зерттеулері мен консультацияларын қолдану қажеттілігін анықтай білу. 2. Зертханалық-диагностикалық зерттеулердің нәтижелеріне және консультанттардың қорытындыларына интеграцияланған талдау жүргізе білу. 3. Фельдшердің құзыреті шегінде зертханалық- диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін және консультанттардың қорытындыларын дұрыс түсіндіре білу. 4. Клиникалық диагнозды дұрыс қою мүмкіндігі.
		Білімдер: 1. НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Фельдшердің құзыреті шегінде аурудың патологиялық процестері мен ағымының заңдылықтарын, аурудың этиологиясы мен патогенезін, аурулардың клиникалық көрінісін білу. 3. Осы нозологияда қажетті зертханалық- диагностикалық зерттеулер, мамандар мен сарапшылардың кеңестері туралы білім. 4. Фельдшердің құзыреті шегінде дифференциалды диагноз қою және клиникалық диагноз қою әдістемесін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 5: Физиологиялық жүктілікті, босануды және босанғаннан кейінгі кезеңді басқару	Машықтар: 1. Сауалнама жүргізу мүмкіндігі. 2. Тексеру жүргізу мүмкіндігі. 3. Антропометрия, термометрия жүргізу қабілеті. 4. Жүкті әйелде пельвиометрия жүргізу мүмкіндігі. 5. Сыртқы акушерлік зерттеу әдістерімен ұрықтың жатырда орналасуын анықтау мүмкіндігі. 6. Жүкті әйелде іштің шеңберін және жатыр түбінің биіктігін өлшеу мүмкіндігі. 7. Ұрықтың жүрек соғысын тыңдай білу. 8. Босанған әйелдегі толғақтарды санау мүмкіндігі. 9. Зерттеудің қосымша (зертханалық, аспаптық) әдістерінің нәтижелерін бағалай білу. 10. Алдын ала акушерлік диагноз қою мүмкіндігі\ жүктілік мерзімі. 11. 1, 2, 3 босану кезеңдерін басқара білу. 12. Жүкті әйелдің\ босанатын әйелдің\ босанатын әйелдің, ұрықтың жай-күйіне мониторинг жүргізу мүмкіндігі. 13. Жаңа туған нәрестені алғашқы өңдеуді жүргізу мүмкіндігі. 14. Апгар шкаласы бойынша ұрықтың жағдайын бағалау мүмкіндігі.
		Білімдер: 1. Клиниканы білу, жүктіліктің диагностикасы. 2. Клиниканы білу, акушерлік-гинекологиялық аурулардың диагностикасы. 3. Бала тууды орындау әдістемесін білу. 4. Жаңа туған нәрестені бастапқы өңдеуді орындау әдістемесін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 7: Диагностикалық манипуляцияларды орындау		

Дағды 1: Пациентке зертханалық, аспаптық және аппараттық зерттеулерге дайындық тәсілдері мен тәртібін түсіндіру	Машықтар:
	Пациенттерге зертханалық, аспаптық және аппараттық зерттеулерге (қан, зәр анализі, іш қуысы мүшелерінің УДЗ, электрокардиография және т. б.) дайындық тәсілдері мен тәртібін түсіндіру дағдылары
	Білімдер:
	Зертханалық, аспаптық және аппараттық зерттеулерге дайындық әдістемесін білу (қан, зәр анализі, іш қуысы мүшелерінің ультрадыбыстық зерттеуі, электрокардиография және т. б.)
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 2: Бактериологиялық зерттеулер үшін материалды іріктеуді жүргізу	Машықтар:
	1. Зәрді, нәжісті және басқа да зерттеу материалдарын алу дағдылары. 2. Бактериологиялық зерттеулер үшін құсу массаларын іріктеу мүмкіндігі.
	Білімдер:
	1. Жүргізу әдістемесін білу: зерттеу үшін зәрді алу және т.б. 2. Асқазанды зондпен жуу әдісін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: Қан мен зәрді зерттеу (экспресс-әдістермен) жүргізу, нәтижелерді түсіндіру	Машықтар:
	1. Қан мен зәрді зерттеуді (экспресс-әдістермен) дұрыс жүргізе білу. 2. Ең жиі кездесетін аурулары бар науқастарда жалпы қан анализін және биохимиялық қан анализін дұрыс түсіндіру дағдылары. 3. Ең жиі кездесетін аурулары бар науқастардың зәрінің Жалпы клиникалық талдауын дұрыс түсіндіру дағдылары.
	Білімдер:
	1. Экспресс-әдістермен қан мен зәрге қарапайым зертханалық зерттеулер жүргізу әдістемесін білу. 2. Қанның, зәрдің зертханалық көрсеткіштерін білу 3. Патологиядағы қанның, зәрдің зертханалық көрсеткіштерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 4: Көзішілік қысымды, көру өткірлігін өлшеу	Машықтар:
	1. Көзішілік қысымды өлшеу мүмкіндігі 2. Көру өткірлігін өлшеу қабілеті
	Білімдер:
	1. Көзішілік қысымды өлшеу әдістемесін білу, 2. Көру өткірлігін өлшеу әдістемесін білу 3. Нәтижелерді түсіндіруді білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: Диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелді бағалау.	Машықтар:
	1. Диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелдерді анықтау мүмкіндігі. 2. Фельдшердің құзыреті шегінде диагностикалық зерттеулер жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелдерді дұрыс бағалай білу. 3. Диагностиканың аспаптық әдістерін жүргізу кезінде науқастың жағдайы үшін тәуекел дәрежесін анықтай білу.

		Білімдер: 1. Диагностикалық зерттеулер жүргізудің көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін, артықшылықтарын, қауіпсіздігін және тәуекелдерін білу. 2. Диагностиканың аспаптық әдістерін, көрсеткіштерін, қарсы көрсетілімдерін, асқынуларын білу. 3. Медициналық қызмет көрсету сапасын сараптау бойынша НҚА-ны, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 8: Тиісті емдеуді тағайындау, анықтамалық әдебиеттерді пайдалана отырып, дәрілік препараттарға рецепт жазып беру	Дағды 1: Ең жиі кездесетін ауруларға тиісті емдеуді тағайындау	Машықтар: Өз құзыреті шегінде жиі кездесетін аурулар кезінде тиісті емдеуді тағайындау дағдылары.
		Білімдер: 1. Ең жиі кездесетін ауруларды емдеу стандарттары мен хаттамаларын білу. 2. Фармакология негіздерін білу
		Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Анықтамалық әдебиеттерді пайдалана отырып, дәрілік препараттарға рецепт жазып беру	Машықтар: Өз құзыреті шегінде анықтамалық әдебиеттерді пайдалана отырып, дәрілік препараттарға рецепт жазу дағдылары.
		Білімдер: 1. Дәрілік препараттарға рецептілерді ресімдеу әдістемесін білу. 2. Фармакология негіздерін білу.
		Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 9: Денсаулық сақтауды ұйымдастырудың санитариялық-гигиеналық режимінің және қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігінің нормаларын сақтауды қамтамасыз ету	Дағды 1: Қорғаныс киімін пайдалану ережелерін сақтау	Машықтар: 1. Сыртқы келбетке қойылатын негізгі талаптарды сақтау дағдылары. 2. Арнайы медициналық киімдерді, аяқ киімдерді және бас киімдерді пайдалану дағдылары. 3. Маскаларды, қорғаныш көзілдіріктерді, қалқандарды қолдану дағдылары. 4. Медициналық қолғапты қолдану дағдылары
		Білімдер: Қорғаныш медициналық киімді пайдалану қағидаларын білу
		Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Қолды әлеуметтік, гигиеналық және хирургиялық деңгейде өңдеу	Машықтар: 1. Механикалық әдіспен қолдың бетінен кір мен жартылай өтпелі микрофлораны кетіру дағдылары 2. Жартылай өтпелі микрофлораны (антисептикалық сабынмен) жою немесе өтпелі микрофлораны толығымен жою дағдылары (қосымша антисептикалық өңдеумен) 3. Қолдың стерильділігіне қол жеткізу дағдылары

	Білімдер: 1. Қолды өңдеудің әлеуметтік, гигиеналық, хирургиялық деңгейлерінің мақсатын білу. 2. Қолды өңдеудің әлеуметтік, гигиеналық, хирургиялық деңгейлерінің көрсеткіштерін білу. 3. Қолды өңдеудің әлеуметтік, гигиеналық, хирургиялық деңгейлерін жабдықтауды білу. 4. Қолды өңдеудің әлеуметтік, гигиеналық, хирургиялық деңгейлерінің міндетті шарттарын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: ЕПҰ үй-жайларын гигиеналық тазалауды жүргізу	Машықтар: 1. Жалпы тазалауды жүргізу мүмкіндігі. 2. Ауа ортасын дезинфекциялау мүмкіндігі. 3. Палаталар мен басқа да үй-жайларды желдету мүмкіндігі. 4. Санитарлық тораптарды тазалауды жүргізу мүмкіндігі. 5. Ауа ортасының температурасын, ылғалдылығын, ластануын бақылау мүмкіндігі. 6. Епу қоқыстары мен қалдықтарын жинай білу. 7. Ас блогы мен буфет бөлімшелерін тазалай білу. 8. Асхана, ас үй және шыны ыдыстарды жуу мүмкіндігі Білімдер: Жалпы жинауды жүргізу схемасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 4: Стационардың киім-кешек режимін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Талаптарға сәйкес іш киіммен қамтамасыз ету мүмкіндігі. 2. Ластану кезінде іш киімді үнемі ауыстыру мүмкіндігі. 3. Лас кірді жинау мүмкіндігі. 4. Лас кірді уақытша сақтау мүмкіндігі. 5. Таза кірді сақтау мүмкіндігі. 6. Кір жуу қабілеті. 7. Таза іш киімді жеткізу мүмкіндігі Білімдер: Стационардың киім-кешек режимін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: ЕПҰ-да ағымдағы және қорытынды дезинфекцияны қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Епу-да профилактикалық дезинфекциялау қабілеті. 2. Ағымдағы дезинфекция сапасын бақылауды жүргізу мүмкіндігі 3. Қорытынды дезинфекция сапасына бақылау жүргізу мүмкіндігі Білімдер: 1. ВБИ кезінде дезинфекция жүргізу схемасын білу. 2. Дезинфекция түрлерін білу. 3. Дезинфекция әдістерін білу. 4. Дезинфекция деңгейлерін білу. 5. Дезинфекциялау құралдарын білу. 6. Дезинфекциялау құралдары мен режимдерін білу. 7. Дезинфекциялау құралдарының жарамдылығын бақылау түрлерін білу. 8. Дезинфекциялау құралдарымен жұмыс істеу кезінде еңбек қауіпсіздігі ережелерін білу. 9. Дезинфекциялау құралдарымен улану кезіндегі алғашқы көмекті білу. 10. Дезинфекциялау құралдарын дайындау және сақтау техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 6: Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялауды қамтамасыз ету	Машықтар:
	1. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау рәсіміне дайындай білу. 2. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау рәсімдерін орындай білу. 3. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау рәсімдерін аяқтай білу. 4. Екі рет сұрту тәсілімен пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялауды жүргізу мүмкіндігі
	Білімдер:
	1. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау процесін жарақтандыруды білу. 2. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау процесінің міндетті шарттарын білу. 3. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау процесінің кезеңдерін білу. 4. Пациенттерге күтім жасау заттарын дезинфекциялау процесіне қажетті құралдарды білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 7: Процедуралық кабинетте кәсіби инфекцияның алдын алуды қамтамасыз ету	Машықтар:
	1. Парентеральді жолмен берілетін инфекциялардың, оның ішінде АИТВ-инфекциясының процедуралық кабинетінде кәсіптік инфекцияның алдын алуды қамтамасыз ете білу. 2. Медициналық қолғаптардың жыртылуы мен тесілуі кезінде жұқтыру ықтималдығын азайту үшін ұсыныстарды орындау мүмкіндігі. 3. Алғашқы медициналық көмек қобдишасының болуын қамтамасыз ету мүмкіндігі. 4. Қолданылған шприцтермен жұмыс істеу кезінде жарақат алған жағдайда шұғыл алдын алу шараларын жүзеге асыра білу
	Білімдер:
	Процедуралық кабинетте жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 8: ЕПҚ қалдықтарын жинауды, сақтауды және жоюды қамтамасыз ету	Машықтар:
	1. А класындағы қалдықтарды (қауіпті емес қалдықтарды) жинау, сақтау және жою іскерлігі. 2. Б класындағы қалдықтарды (қауіпті/ қауіпті қалдықтар) жинау, сақтау және жою іскерлігі. 3. В класындағы қалдықтарды жинау, сақтау және жою мүмкіндігі (өте қауіпті қалдықтар). 4. С класындағы қалдықтарды (құрамы бойынша өнеркәсіпке жақын қалдықтарды) жинау, сақтау және жою іскерлігі. 5. Д класындағы қалдықтарды (радиоактивті қалдықтар) жинау, сақтау және жою іскерлігі

	Білімдер: 1. Епу медициналық қалдықтарын жинау, сақтау, тасымалдау және көдеге жарату жүйесін білу. 2. Медициналық қалдықтарды жинауға және сақтауға арналған полиэтилен пакетін пайдалану ережелерін білу. 3. Өткір бір реттік құралдарды жинауға арналған контейнер-сыйымдылықты пайдалану ережелерін білу. 4. Мақта, бинт және басқа да жылайтын шығын материалдарын жинауға арналған сыйымдылық-контейнерді пайдалану ережелерін білу. 5. Органикалық және микробиологиялық қалдықтарды жинауға арналған сыйымдылық-контейнерді пайдалану ережелерін білу. 6. Қалдықтарды сақтау және тасымалдау туралы білім. 7. Қалдықтарды көдеге жарату туралы білім
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 9: Медициналық мақсаттағы бұйымдарды өңдеу және зарарсыздандыруды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Медициналық мақсаттағы бұйымдарды дезинфекциялауды жүзеге асыра білу. 2. Медициналық мақсаттағы құралдарды дезинфекциялауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 3. Бір рет қолданылатын шприцтерді дезинфекциялауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 4. Құралдарды зарарсыздандыру алдындағы тазалауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 5. Аспаптарды аппараттық дезинфекциялауды және зарарсыздандыруды жүзеге асыра білу. 6. Зарарсыздандыру алдындағы тазалау сапасын бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 7. Стерилизацияны жүзеге асыру мүмкіндігі. 8. Автоклавтауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 9. Стерильділікті бақылауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 10. Зарарсыздандыру үшін таңу материалын дайындауды жүзеге асыру мүмкіндігі. 11. Таңғыш материалды зарарсыздандыру қораптарына салуды жүзеге асыру мүмкіндігі. 12. Стерильді үстелді жабу үшін мақсатты сәндеуді жүзеге асыру мүмкіндігі Білімдер: 1. Медициналық мақсаттағы бұйымдарды дезинфекциялауды білу. 2. Медициналық құралдарды дезинфекциялауды білу. 3. Бір рет қолданылатын шприцтерді дезинфекциялау алгоритмін білу. 4. Зарарсыздандыру алдындағы өңдеу үшін қолданылатын жуғыш заттарды білу 5. Стерилизация ұғымын, зарарсыздандыру әдістері мен әдістерін білу. 6. Автоклавтау ұғымын білу. 7. Зарарсыздандыру режимдерін білу. 8. Ауа стерилизаторларында (құрғақ өрт шкафтарында) жұмыс істеу тәртібін білу. 9. Химиялық заттардың ерітінділерімен зарарсыздандыруды білу. 10. Газбен зарарсыздандыруды білу. 11. Стерилизацияны бақылау әдістерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 10: Ерекше стерильділік аймақтарында жұмыс нормаларын сақтау	Машықтар:
		1. Стерильді халат кию дағдылары. 2. Стерильді қолғап кию дағдылары. 3. Стерильді үстелді жабу дағдылары. 4. Стерильді үстелмен жұмыс істеу үшін стерильді науаға дайындық дағдылары
		Білімдер:
		Ерекше стерильділік аймақтарында жұмыс істеу ережелерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Денсаулық сақтау ұйымдарында еңбек қауіпсіздігі нормаларын қамтамасыз ету	Дағды 1: Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік нормаларын сақтау	Машықтар:
		1. Электр жабдықтарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтай білу 2. Медициналық техникамен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтай білу. 3. Пышақпен кесетін медициналық құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтай білу. 4. Радиоактивті сәуле шығаратын жабдықпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтай білу. 5. Денсаулыққа ықтимал қауіпті заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтай білу
		Білімдер:
		1. Электр жабдықтарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын білу. 2. Медициналық техникамен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын білу. 3. Пышақпен кесетін медициналық құралдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын білу. 4. Радиоактивті сәуле шығаратын жабдықпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын білу. 5. Денсаулыққа ықтимал қауіпті заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Өртке қарсы қауіпсіздік нормаларын сақтау	Машықтар:
		Өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтай білу
		Білімдер:
		Өрт қауіпсіздігі ережелерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық және сыни ойлау дағдылары, шешімдерді сендіру және дәлелдеу, өз ойларын ауызша және жазбаша түрде дұрыс және логикалық жобалау. Ұжымдарда жұмыс істей білу Ақпарат пен білімді жүйелеу қабілеті Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары Кәсіби қызметте өз бетінше шешім қабылдай білу Мінез-құлықтың ішкі мәдениетінің принциптерін сақтай білу Мінез-құлықтың сыртқы мәдениетінің принциптерін сақтай білу Медициналық этика және деонтология принциптерін сақтай білу Бағынуды сақтау қабілеті Денсаулық сақтау ұйымының беделінің сақталуын сақтай білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Қазақстан Республикасында алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м. а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2023 жылғы 30 наурызда № 32160 болып тіркелген)	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет зертханашысы
	4	Дәрігер-эпидемиолог көмекшісі
	4	Дәрігер-эпидемиолог-энтомолог көмекшісі
	4	Санитарлық дәрігердің көмекшісі

	4	Санитарлық фельдшер		
10. Кәсіптің карточкасы «Фельдшер»:				
Топтың коды:	3212-0			
Қызмет атауының коды:	3212-0-006			
Кәсіптің атауы:	Фельдшер			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4			
подуровень квалификации по ОРК:	4.2			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандықтардың номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген) Фельдшер			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Емдеу ісі	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет емес			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:				
Қызметтің негізгі мақсаты:	Біліктілік деңгейіне сәйкес жіті аурулар мен жазатайым оқиғалар кезінде емдеу-профилактикалық және санитариялық-профилактикалық, жедел медициналық көмек көрсетуді жүзеге асыру			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Алғашқы көмек көрсетуді қажет ететін шұғыл жағдайларды анықтау 2. Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету		
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету 2. Науқасты алғашқы тексеруден өткізу 3. Жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету 4. Ең жиі кездесетін аурулардың типтік жағдайларын диагностикалау		
Еңбек функциясы 1: Алғашқы көмек көрсетуді қажет ететін шұғыл жағдайларды анықтау	Дағды 1: Зардап шеккен адамның санасын бағалау	Машықтар:		
		Жәбірленушінің сыртқы ынталандыруға реакциясын анықтау дағдылары		
		Білімдер:		
		1. Айқын сананың сипаттамаларын білу. 2. Саңырау күйдің сипаттамаларын білу. 3. Сопорозды жағдайдың сипаттамаларын білу. 4. Команың сипаттамаларын және оның дәрежесін білу		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:		Шеберлікті тану ұсынылады	
	Дағды 2: Жәбірленушінің өмір белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау	Машықтар:		
		1. Жүрек соғуын анықтау дағдылары. 2. Жүрек соғу жиілігін анықтау дағдылары. 3. Тыныс алуды анықтау дағдылары. 4. Оқушылардың жарыққа реакциясын анықтау дағдылары		
		Білімдер:		
		1. Өмір белгілерін білу. 2. Клиникалық өлім белгілерін білу. 3. Биологиялық өлімнің белгілерін білу		
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Шеберлікті тану ұсынылады		

	Дағды 3: Жәбірленушіні Үстірт тексеруді жүзеге асыру	Машықтар: 1. Бірнеше минут ішінде өлімге әкелетін өмірге қауіп төндіретін жағдайлардың белгілерін анықтау дағдылары. 2. Көмек көрсету мағынасыз болған кезде биологиялық өлімнің белгілерін анықтау дағдылары
		Білімдер: 1. Клиникалық өлім белгілерін білу. 2. Кома белгілерін білу. 3. Сыртқы қан кету белгілерін білу. 4. Мойын мен кеуде қуысының өну белгілерін білу. 5. Өмірге сәйкес келмейтін зақымдану белгілерін білу. 6. Биологиялық өлімнің белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 4: Жәбірленушіні егжей-тегжейлі тексеруді жүзеге асыру	Машықтар: 1. Жәбірленушіге сауалнама жүргізу дағдылары. 2. Зардап шеккен адамды "басынан аяғына дейін"Сұрау дағдылары. 3. Сүйектің (аяқ-қолдың, жамбастың, омыртқаның, кеуде қуысының) зақымдану ықтималдығын анықтау дағдылары. 4. Енетін жарақаттардың ықтималдығын анықтау дағдылары. 5. Жаралар мен абразияларды анықтау дағдылары. 6. Күйік пен аязды анықтау дағдылары. 7. Ауыздан шыққан иісті анықтау дағдылары
		Білімдер: 1. Сүйектің сыну белгілерін білу. 2. Енетін жаралардың белгілерін білу. 3. Күйік пен аяздың белгілерін білу. 4. Қан кету белгілерін білу (Сыртқы және ішкі). 5. Улану белгілерін білу. 6. Тұншығу белгілерін білу. 7. Электр жарақатының белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету	Дағды 5: 1. Сүйектің сыну белгілерін білу. 2. Енетін жаралардың белгілерін білу. 3. Күйік пен аяздың белгілерін білу. 4. Қан кету белгілерін білу (Сыртқы және ішкі). 5. Улану белгілерін білу. 6. Тұншығу белгілерін білу. 7. Электр жарақатының белгілерін білу	Машықтар: 1. Жедел жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігін анықтау дағдылары. 2. Жедел тыныс жетіспеушілігін анықтау дағдылары. 3. Жедел аллергиялық реакцияны анықтау дағдылары. 4. "Өткір ішті" анықтау дағдылары. 5. Жедел улануды (эндогендік және экзогендік) анықтау мүмкіндігі. 6. Ми қан айналымының жедел бұзылуын анықтау дағдылары
		Білімдер: 1. Жедел жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігінің белгілерін білу. 2. Жедел тыныс жетіспеушілігінің белгілерін білу. 3. Жедел аллергиялық реакцияның белгілерін білу. 4. "Жедел іштің" белгілерін білу. 5. Жедел улану белгілерін білу (эндогендік және экзогендік). 6. Жедел цереброваскулярлық бұзылыстың белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 1: Алғашқы медициналық көмек көрсету үшін жағдайдың қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Оқиға орнын тексеру/ жәбірленушіні анықтау дағдылары. 2. Қоршаған ортаның қауіпсіздік деңгейін бағалау дағдылары. 3. Жәбірленушіні қоршаған ортаның қауіпсіз аймағына жеткізу дағдылары. 4. Зардап шеккен адамға зиянды факторлардың әсерін жою дағдылары
		Білімдер: 1. Адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін қоршаған орта факторларын білу. 2. Жәбірленушіні жеткізу тәсілдерін білу. 3. Төтенше жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз аймақтың шарттарын білу. 4. Зардап шеккен адамға зиян келтіретін факторларды жою жолдарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациентаенттік жағдай бейініне сәйкес пациенттің шұғыл жеткізілуін қамтамасыз ету немесе жедел және шұғыл медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін мамандарды шақыру	Машықтар: 1. Пациентті Епу-ға жеткізу және оның жолдағы жай-күйін бақылау дағдылары. 2. Ргентті күй профилін анықтау дағдылары. 3. Пациентке білікті көмек қажет мамандарды шақыру мүмкіндігі. 4. Білікті мамандарға пациент туралы ақпарат беру қабілеті
		Білімдер: 1. Жәбірленушіні жеткізу тәсілдерін білу. 2. Науқастың жағдайын бақылаудың негізгі көрсеткіштерін білу. 3. Профильге байланыстыргентті күйлердің сипаттамаларын білу. 4. Медициналық қызмет көрсету бейініне сәйкес білікті медицина қызметкерлерінің функцияларын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Медициналық қызметтер көрсетудің құжаттамасын (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету	Дағды 1: Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу	Машықтар: 1. Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу дағдылары. 2. Барлық қажетті жазбаларды дұрыс рәсімдеу мүмкіндігі. 3. Дағдылар жазбалар мен олардың шығарылу уақыты туралы белгілердің түсінікті болуын қамтамасыз ету. 4. Дағдылар медициналық құжаттаманың стандартты нысандарының сақталуын қамтамасыз ету. 5. Денсаулық сақтау ұйымының тіркеушісіне және мұрағатына медициналық құжаттаманы уақтылы беру дағдылары
		Білімдер: 1. Медициналық құжат айналымын реттеу бойынша НҚА-ны білу. 2. Медициналық есепке алу-есеп құжаттамасының стандартты нысандарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 2: Электрондық медициналық құжаттаманы жүргізу	Машықтар:
	1. Дербес компьютерді қолдану дағдылары. 2. Электрондық медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу білігі. 3. Электрондық деректер базасына ақпаратты дұрыс және уақтылы енгізу мүмкіндігі. 4. Ақпараттық қауіпсіздіктің сақталуын қамтамасыз ете білу. 5. Электрондық медициналық құжаттаманың сақталуын қамтамасыз ете білу
	Білімдер:
	1. Дербес компьютермен жұмыс істеу туралы негізгі мәліметтерді білу. 2. Негізгі компьютерлік бағдарламалардың қолданылуын білу. 3. Денсаулық сақтауды ақпараттандыру негіздерін білу. 4. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету негіздерін білу. 5. Электрондық және медициналық құжат айналымын реттеу бойынша НҚА-ны білу. 6. Электрондық медициналық есепке алу-есеп құжаттамасының стандартты нысандарын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: Жұмыс нәтижелерін талдау	Машықтар:
	Жұмыс тиімділігінің, сапасының, тиімділігінің көрсеткіштерін талдай білу.
	Білімдер:
	1. Кезекшіліктің салыстырмалылық белгісі. 2. Sachestva жұмысының мәні. 3. Кезекшілік әсерінің маңыздылығы. 4. Медициналық статистиканың белгісі. 5. Үнемді тиімділіктің белгісі. 6. Медициналық тиімділіктің белгісі. 7. Әлеуметтік тиімділіктің белгісі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 4: Қызмет нәтижелерін жетілдіретін іс-шараларды әзірлеу	Машықтар:
	1. Қызметтің нәтижелілігін шектейтін проблемаларды анықтау мүмкіндігі. 2. Қызмет нәтижелерін жетілдіретін іс-шараларды жоспарлау қабілеті. 3. Қызмет нәтижелерін жетілдіретін іс-шараларды жүзеге асыру мүмкіндігі. 4. Қызмет нәтижелерін жетілдіретін іс-шараларды талдау мүмкіндігі.
	Білімдер:
	1. Өнімділік көрсеткіштерін білу. 2. Сапа менеджментін білу. 3. Енгізуді ұйымдастыруды білу. 4. Жұмыс бейіні бойынша ғылымның заманауи жетістіктерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 5: Төмен тұрған медициналық персоналдың жұмысын ұйымдастыру	Машықтар: 1. Төмен тұрған персоналға жұмыстағы кемшіліктерді немесе жұмыс тиімділігінің жеткіліксіздігін көрсету дағдылары. 2. Төмен тұрған персоналмен бірлесіп жұмыстағы кемшіліктерді жою тетіктерін әзірлеу және мінсіз және жоғары тиімді іс-қимылдар алгоритмдерінің немесе нұсқаулықтарының тиімділігін арттыру дағдылары. 3. Мінсіз және жоғары тиімді әрекеттердің мысалын қолдана отырып көрсету дағдылары. 4. Төмен тұрған персоналдың алгоритмдер мен нұсқаулықтарды орындауын бақылау дағдылары.
		Білімдер: 1. Төмен тұрған персонал жұмысының мақсаттарын білу. 2. Төмен тұрған персоналдың міндеттерін білу. 3. Төмен тұрған персоналдың лауазымдық функцияларын білу. 4. Төмен тұрған персоналдың жұмысын реттейтін стандарттар мен НҚА-ны білу. 5. Персоналды басқару туралы білім. 6. Сапа менеджментін білу. 7. Операциялық менеджментті білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 6: Медициналық қызмет нәтижелерінің негізгі көрсеткіштерінің мониторингі	Машықтар: 1. Өз қызметінің тиімділігінің негізгі көрсеткіштерін анықтау мүмкіндігі. 2. Қызмет нәтижелеріне ай сайынғы мониторинг жүргізе білу. 3. Тиісті құрылымдарға ақпарат беру дағдылары.
		Білімдер: 1. Өнімділік көрсеткіштерін білу. 2. Сапа менеджментін білу. 3. Енгізуді ұйымдастыруды білу. 4. Жұмыс бейіні бойынша ғылымның заманауи жетістіктерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 7: Тәжірибеге жаңа әдістемелерді енгізу	Машықтар: 1. Қызмет бейіні бойынша халықаралық тәжірибені зерделеу қабілеті. 2. Қызмет саласындағы жаңа ғылыми жетістіктерді зерделеу қабілеті. 3. Тәжірибеге жаңа әдістемені енгізу мүмкіндігі. 4. Тәжірибеге жаңа әдістемені енгізу нәтижелерін талдау мүмкіндігі.
		Білімдер: 1. Қызмет саласындағы заманауи жетістіктерді білу. 2. Қызмет саласындағы халықаралық тәжірибені білу. 3. Енгізу процесін реттейтін НҚА-ны білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Қосымша еңбек функциясы 2: Науқасты алғашқы тексеруден өткізу	Дағды 1: Науқас туралы жалпы ақпарат алу
		Машықтар: 1. Пациенттен ақпарат алу дағдылары. 2. Науқастарға сұрақ қою және науқастың психологиялық жағдайы мен ақыл-ойына қарамастан қажетті ақпарат алу дағдылары. 3. Тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары

	Білімдер: 1. НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Науқас туралы мәліметтер жинаудың реттілігі мен көлемін білу. 3. Облыстағы науқастың психологиясын білу. 4. Медициналық этика мен деонтологияның ерекшеліктерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 2: Науқастың шағымдарын анықтау және нақтылау	Машықтар: 1. Науқасқа сауалнама жүргізу дағдылары. 2. Сұрақ қою арқылы науқастың негізгі шағымдарын анықтау дағдылары. 3. Сұрақ қою арқылы науқастың қосымша шағымдарын бөлу дағдылары. 4. Шағымды бағалау дағдылары: қарқындылығы, локализациясы, сәулеленуі, ұзақтығы, пайда болу себептері және осы патологиялық процестің белгілі бір факторларымен байланысы Білімдер: 1. Ішкі аурулардың пропедевтикасының негіздерін білу. 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу. 3. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 4. Негізгі шағымдарды және олардың өртүрлі патологиялық жағдайлар мен ауруларға тән ерекшеліктерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: Науқастың ауру тарихы туралы мәліметтерді анықтау	Машықтар: 1. Науқастың сұрақ қою дағдылары. 2. Патологиялық процестің бастапқы көрінісі мен барысы туралы толық ақпарат алу дағдылары Білімдер: 1. Ішкі аурулардың пропедевтикасының негіздерін білу. 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу. 3. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 4. Аурулар кезінде анықталатын негізгі анамнестикалық белгілерді білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 4: Науқастың өмір тарихы туралы мәліметтерді анықтау	Машықтар: 1. Өткен аурулар туралы толық ақпарат алу дағдылары. 2. Аллергиялық реакциялар, тұқым қуалаушылық туралы толық ақпарат алу дағдылары. 3. Кәсіби зияндар, өмір салты туралы толық ақпарат алу дағдылары.

	Білімдер: 1. Ішкі аурулардың пропедевтикасының негіздерін білу. 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу. 3. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 4. Аурулар кезінде анықталатын негізгі анамнестикалық белгілерді білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 5: Науқастың жалпы жағдайын бағалау	Машықтар: 1. Объективті тексеру жүргізу дағдылары. 2. Объективті зерттеу әдістерін қолдану дағдылары. 3. Ағзалар мен жүйелер ауруларының жалпы және ерекше белгілерін анықтау дағдылары. 4. Науқастың жалпы жағдайын бағалау дағдылары. Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Патологиялық процестердің этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 6: Пациентті объективті (физикалық) зерттеу жүргізу	Машықтар: 1. Науқасты тексеру дағдылары. 2. Науқастың санасын бағалау дағдылары. 3. Науқастың жағдайын бағалау дағдылары. 4. Науқастың дене бітімін бағалау дағдылары. 5. Науқасты пальпациялау дағдылары. 6. Науқасты перкуссиялау дағдылары. 7. Науқасты аускультациялау дағдылары. 8. Қан қысымын өлшеу дағдылары. 9. Жүрек соғу жиілігін өлшеу дағдылары, PDD. 10. Термометрияны жүргізу дағдылары. 11. Дене салмағын, бойын, бетінің ауданын өлшеу дағдылары. Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Қалыпты және патологиялық анатомияның негіздерін білу. 3. Қалыпты және патологиялық физиологияның негіздерін білу. 4. Топографиялық анатомия негіздерін білу. 5. Биохимия негіздерін білу. 6. Пальпация техникасын білу 7. Перкуссияның техникасы мен ережелерін білу 8. Аускультация техникасы мен ережелерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 7: Алдын ала дифференциалды диагностика жүргізу	Машықтар: 1. Науқастың қолда бар сауалнама деректерін саралау, талдау және жүйелеу дағдылары, 2. Науқасты алғашқы тексеру дағдылары. 3. Науқасты объективті зерттеу дағдылары

	Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Қалыпты және патологиялық анатомияның негіздерін білу. 3. Қалыпты және патологиялық физиологияның негіздерін білу. 4. Топографиялық анатомия негіздерін білу. 5. Биохимия негіздерін білу. 6. Ағзалар мен жүйелер ауруларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық симптоматикасын және тән ерекшеліктерін білу (айрықша белгілері)
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 8: Алдын ала диагнозды тұжырымдау	Машықтар: 1. Негізгі ауруды оқшаулау дағдылары. 2. Осы аурудың асқынуларының бар екендігін көрсететін деректерді талдау дағдылары. 3. Ілеспе ауруды бөлу дағдылары. 4. Диагнозды және ілеспе патологияны тұжырымдау дағдылары. 5. Алдын ала диагнозды негіздеу дағдылары Білімдер: 1. НҚА талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу 2. Ағзалар мен жүйелер ауруларының жіктелуін, этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 9: Кәсіби қызмет процесінде жеке әлеуетті арттыру	Машықтар: 1. Кәсіби қызмет процесінде Өзін-өзі оқыту және дағдыларды бекіту қабілеті. 2. Оқу-әдістемелік әдебиеттер бойынша мерзімді өзін-өзі оқыту қабілеті. 3. Кәсіби оқыту іс-шараларына үнемі қатысу дағдылары. 4. Кәсіби ақпарат алмасу іс-шараларына қатысу дағдылары. Білімдер: 1. Кәсіби қызмет процесінде Өзін-өзі оқыту және жеке әлеуетті арттыру технологиясын білу. 2. Кәсіби оқу-әдістемелік ақпарат көздерін білу. 3. Ақпаратты игеру жолдарын білу. 4. Кәсіби біліктілікті арттыру саласындағы НҚА және регламенттеуші құжаттарды білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 10: Бөлімшенің әлеуетін арттыруға қатысу	Машықтар: 1. Бөлімшені жетілдіру стратегиясын қалыптастыруға қатысу қабілеті. 2. Тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік дағдылары. 3. Бөлімшенің орта медициналық персоналына қатысты тәлімгерлік дағдылары. 4. Кіші медициналық персоналға қатысты тәлімгерлік дағдылары.

	Білімдер: 1. Бөлімше қызметінің мақсаттарын, міндеттерін, функциялары мен нәтижелерін білу. 2. Дәрігерлік консилиумдарды өткізу мақсаттарын білу. 3. Консилиум қорытындысын ресімдеу ережелерін білу. 4. Тиімді қарым-қатынас ережелерін білу. 5. Медициналық этика және деонтология туралы білім. 6. Өз құзыреті шегінде пациенттерге бейінді мамандандырылған ұсынымдарды білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 11: Кәсіби ақпарат алмасу іс-шараларына қатысу.	Машықтар: Кәсіби ақпарат алмасу іс-шараларында суреттерді, бейнематериалдарды, емдеу туралы деректерді көрсетумен және пациентті басқарудың одан әрі тактикасы туралы шешім қабылдаумен талқылауға қатысу мүмкіндігі. Білімдер: 1. Нормативтік құқықтық актілердің талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Пациентті диагностикалау мен емдеудің одан әрі тактикасы туралы мәселе шығара отырып, бөлімшедегі пациенттер туралы ақпаратпен презентациялар дайындауды білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 12: Кәсіби тақырыпқа мақала жазу баспа немесе электронды кәсіби басылымдар	Машықтар: 1. Жариялау үшін материалды таңдау мүмкіндігі. 2. Жариялау үшін материалды статистикалық және аналитикалық өңдеу қабілеті. 3. Басылымның мәтінін жаза білу. 4. Жарияланымға түйіндеме жаза білу. Білімдер: Ғылыми және ғылыми-практикалық баспа немесе электрондық басылымдарға Жарияланымдар жазу ережелерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 13: Пациенттерге немесе оның заңды өкілдеріне науқас режимі бойынша нұсқама жүргізу	Машықтар: 1. Науқастың қатаң төсек режимі бойынша нұсқама жүргізу дағдылары. 2. Науқастың төсек режимі бойынша нұсқама жүргізу дағдылары. 3. Науқастың палаталық режимі бойынша нұсқама жүргізу дағдылары. 4. Науқастың жалпы режимі бойынша нұсқама жүргізу дағдылары. Білімдер: 1. Науқастың қатаң төсек демалысының мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 2. Науқастың төсек демалысының мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 3. Науқастың жалпы режимінің мақсаты мен ерекшеліктерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 14: Пациенттерге немесе оның заңды өкілдеріне науқастың диетасы бойынша нұсқама жүргізу	Машықтар: 1. №1 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 2. № 2 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 3. № 3 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 4. №4 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 5. №5 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 6. №6 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 7. №7 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 8. №8 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 9. №9 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 10. №10 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 11. №11 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 12. №12 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 13. №13 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 14. №14 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. 15. №15 диета бойынша науқасқа нұсқама жүргізу мүмкіндігі. Білімдер: 1. № 1 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 2. № 2 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 3. № 3 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 4. № 4 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 5. № 5 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 6. № 6 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 7. № 7 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 8. № 8 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 9. № 9 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 10. № 10 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 11. № 11 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 12. № 12 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 13. № 13 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 14. № 14 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу. 15. № 15 диетаның мақсаты мен ерекшеліктерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 15: Тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік жүргізу	Машықтар: 1. Бөлімшенің жаңа қызметкерлерін әлеуметтік психологиялық бейімдеуді қолдау мүмкіндігі. 2. Денсаулық сақтау ұйымының жаңа қызметкерлерін және тәжірибесі аз әріптестерін кәсіби бейімдеуді қолдау мүмкіндігі. 3. Кәсіби дағдылар бойынша жеке әңгімелер мен консультациялар өткізудің коммуникативтік дағдылары. 4. Жаңа қызметкерлер мен тәжірибесі аз әріптестердің білімі мен дағдылары бойынша емтихан өткізу кезінде және сынақ мерзімін мерзімінен бұрын аяқтау кезінде кәсіби бейімделу қағидаттарын сақтай білу.

		Білімдер: 1. Нормативтік құқықтық актілердің, әдістемелік ұсынымдардың, әдістемелік нұсқаулықтардың, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларының стандарттарының (клиникалық нұсқаулықтардың) және лауазымдық нұсқаулықтардың талаптарын білу. 2. Медициналық этика және деонтология туралы білім. 3. Әріптестермен және пациенттермен қарым-қатынастың педагогикалық және психологиялық элементтерін білу. 4. Кәсіби қызметпен байланысты мамандандырылған Білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 16: Орта медициналық персоналға қатысты тәлімгерлік жүргізу.	Машықтар: 1. Орта медициналық персоналды лауазымдық нұсқаулықпен, қызмет стандарттарымен, жұмыс үшін қажетті нұсқаулық әдістемелік материалдармен және нормативтік құжаттармен таныстыру мүмкіндігі. 2. Жеке әңгімелесу және кәсіби дағдылар бойынша кеңес беру дағдылары. 3. Жұмыс кезінде этика және деонтология негіздерін оқыту дағдылары. Білімдер: 1. Нормативтік-құқықтық актілердің, әдістемелік ұсынымдардың, әдістемелік нұсқаулықтардың, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларының стандарттарының (клиникалық нұсқаулықтардың) және лауазымдық нұсқаулықтардың талаптарын білу. 2. Медициналық этика және деонтология туралы білім. 3. Әріптестермен және пациенттермен қарым-қатынастың педагогикалық және психологиялық элементтерін білу. 4. Кәсіби қызметпен байланысты мамандандырылған Білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 17: Кіші медициналық персоналға қатысты тәлімгерлік жүргізу	Машықтар: 1. Кіші персоналға қатысты әлеуметтік психологиялық қолдау көрсете білу. 2. Кіші персоналға қатысты кәсіби қолдау көрсете білу. Білімдер: 1. Нормативтік - құқықтық актілердің талаптарын, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларының стандарттарын (клиникалық нұсқаулықтарды) білу. 2. Кіші персоналға қатысты әлеуметтік-психологиялық қолдау принциптерін білу. 3. Кіші персоналға қатысты кәсіби қолдау принциптерін білу. 4. Медициналық этика және деонтология туралы білім. 5. Әріптестермен және пациенттермен қарым-қатынастың педагогикалық және психологиялық элементтерін білу. 6. Кәсіби қызметпен байланысты мамандандырылған Білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 3: Жедел және шұғыл		

медициналық көмек көрсету	Дағды 1: Кардиологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Жедел коронарлық синдромға жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Миокард инфарктісіне диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 3. Аритмия кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Өкпе ісінуіне диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 5. Инфекциялық эндокардит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Терең тамыр тромбозына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 7. Өкпе эмболиясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 8. Қан қысымының жоғарылауы, дағдарыс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 9. Аортаның қабыршақтайтын аневризмасын диагностикалау және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 10. Жедел перикардит кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 11. Жүрек тампонадасына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. Білімдер: 1. Жедел коронарлық синдром кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 2. Миокард инфарктісі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 3. Аритмия кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 4. Өкпе ісінуі кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 5. Инфекциялық эндокардит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 6. Терең тамыр тромбозының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. 7. Өкпе эмболиясы кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 8. Қан қысымының жоғарылауы, дағдарыс кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 9. Аорта аневризмасының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, жедел емдеу шараларының техникасын білу. 10. Жедел перикардит кезіндегі шұғыл емдеу шараларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, техникасын білу. 11. Жүрек тампонадасының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын білу. Дағдыны тану мүмкіндігі:
		Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 2: Тыныс алу жүйесінің аурулары кезінде шұғыл жағдайларда жедел және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар:
		1. Жедел пневмония кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 2. Бронх демікпесінің шабуылына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 3. Жедел тыныс жетіспеушілігі кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 4. Респираторлық дистресс-синдром кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 5. Пневмоторакс кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 6. Гемоптиз кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу мүмкіндігі. 7. Плевра эффузиясына диагноз қою және жедел және шұғыл көмек көрсету мүмкіндігі. 8. Ересектер мен балаларда тыныс алу жолдарының жіті обструкциясы кезінде жедел және шұғыл көмек көрсету және диагностика жүргізу білігі
		Білімдер:
		1. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, жедел пневмония кезіндегі тактиканы білу. 2. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, бронх демікпесінің шабуылындағы тактиканы білу. 3. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, жедел тыныс жетіспеушілігі кезіндегі тактиканы білу. 4. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, респираторлық дистресс синдромындағы тактиканы білу. 5. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, пневмоторакс кезіндегі тактиканы білу. 6. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, гемоптиз тактикасын білу. 7. Этиологияны, патогенезді, клиникалық көріністі, диагностиканы, шұғыл емдеу шараларының техникасын, плевра эффузиясының тактикасын білу. 8. Ересектер мен балалардағы тыныс алу жолдарының жедел обструкциясының этиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін, диагностикасын, шұғыл емдеу шараларының техникасын, тактикасын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	
Қосымша еңбек функциясы 4: Ең жиі кездесетін аурулардың типтік жағдайларын диагностикалау	Дағды 1: Бекітілген учаскедегі статистикалық есептілік үшін Мониторинг	Машықтар:
		1. Аурудың негізгі көрсеткіштерін анықтай білу. 2. Таралудың негізгі көрсеткіштерін анықтай білу. 3. Өлімнің негізгі көрсеткіштерін анықтай білу.
		Білімдер:
		НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың)стандарттарын білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	

	Дағды 2: Аурудың негізгі белгілерін анықтау және түсіндіру	Машықтар:	
		1. Аурудың негізгі белгілерін анықтай білу. 2. Оларды дифференциалды диагностика үшін қолдана білу	
		Білімдер: 1. НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу. 2. Аурудың патологиялық процестері мен ағымының заңдылықтарын, аурудың этиологиясы мен патогенезін, аурулардың клиникалық көрінісін білу	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық және сыни ойлау дағдылары, шешімдерді сендіру және дәлелдеу, өз ойларын ауызша және жазбаша түрде дұрыс және логикалық жобалау. Ұжымдарда жұмыс істей білу Ақпарат пен білімді жүйелеу қабілеті Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары Кәсіби қызметте өз бетінше шешім қабылдай білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Қазақстан Республикасында алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м. а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2023 жылғы 30 наурызда № 32160 болып тіркелген)		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет зертханашысы	
	4	Дәрігер-эпидемиолог көмекшісі	
	4	Дәрігер-эпидемиолог-энтомолог көмекшісі	
	4	Санитарлық дәрігердің көмекшісі	
	4	Санитарлық фельдшер	
11. Кәсіптің карточкасы «Фельдшер»:			
Топтың коды:	3212-0		
Қызмет атауының коды:	3212-0-006		
Кәсіптің атауы:	Фельдшер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:	4.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандықтардың номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген) Фельдшер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Емдеу ісі	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Біліктілік деңгейіне сәйкес жіті аурулар мен жазатайым оқиғалар кезінде емдеу-профилактикалық және санитариялық-профилактикалық, жедел медициналық көмек көрсетуді жүзеге асыру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Алғашқы көмек көрсетуді қажет ететін шұғыл жағдайларды анықтау 2. Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Алғашқы көмек көрсетуді қажет ететін шұғыл жағдайларды анықтау	Дағды 1: Зардап шеккен адамның санасын бағалау	Машықтар:
		Жәбірленушінің сыртқы ынталандыруға реакциясын анықтау дағдылары
		Білімдер:
		1. Айқын сананың сипаттамаларын білу. 2. Саңырау күйдің сипаттамаларын білу. 3. Сопорозды жағдайдың сипаттамаларын білу. 4. Команың сипаттамаларын және оның дәрежесін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Жәбірленушінің өмір белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау	Машықтар:
		1. Жүрек соғуын анықтау дағдылары. 2. Жүрек соғу жиілігін анықтау дағдылары. 3. Тыныс алуды анықтау дағдылары. 4. Оқушылардың жарыққа реакциясын анықтау дағдылары
		Білімдер:
		1. Өмір белгілерін білу. 2. Клиникалық өлім белгілерін білу. 3. Биологиялық өлімнің белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 3: Жәбірленушіні Үстірт тексеруді жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Бірнеше минут ішінде өлімге әкелетін өмірге қауіп төндіретін жағдайлардың белгілерін анықтау дағдылары. 2. Көмек көрсету мағынасыз болған кезде биологиялық өлімнің белгілерін анықтау дағдылары
		Білімдер:
		1. Клиникалық өлім белгілерін білу. 2. Кома белгілерін білу. 3. Сыртқы қан кету белгілерін білу. 4. Мойын мен кеуде қуысының ену белгілерін білу. 5. Өмірге сәйкес келмейтін зақымдану белгілерін білу. 6. Биологиялық өлімнің белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 4: Жәбірленушіні егжей-тегжейлі тексеруді жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Жәбірленушіге сауалнама жүргізу дағдылары. 2. Зардап шеккен адамды "басынан аяғына дейін"Сұрау дағдылары. 3. Сүйектің (аяқ-қолдың, жамбастың, омыртқаның, кеуде қуысының) зақымдану ықтималдығын анықтау дағдылары. 4. Енетін жарақаттардың ықтималдығын анықтау дағдылары. 5. Жаралар мен абразияларды анықтау дағдылары. 6. Күйік пен аязды анықтау дағдылары. 7. Ауыздан шыққан иісті анықтау дағдылары

Еңбек функциясы 2: Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету		Білімдер:
		1. Сүйектің сыну белгілерін білу. 2. Енетін жаралардың белгілерін білу. 3. Күйік пен аяздың белгілерін білу. 4. Қан кету белгілерін білу (Сыртқы және ішкі). 5. Улану белгілерін білу. 6. Тұншығу белгілерін білу. 7. Электр жарақатының белгілерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 1: Алғашқы медициналық көмек көрсету үшін жағдайдың қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Машықтар:
		1. Оқиға орнын тексеру/ жәбірленушіні анықтау дағдылары. 2. Қоршаған ортаның қауіпсіздік деңгейін бағалау дағдылары. 3. Жәбірленушіні қоршаған ортаның қауіпсіз аймағына жеткізу дағдылары. 4. Зардап шеккен адамға зиянды факторлардың әсерін жою дағдылары
		Білімдер:
		1. Адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін қоршаған орта факторларын білу. 2. Жәбірленушіні жеткізу тәсілдерін білу. 3. Төтенше жағдайлар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз аймақтың шарттарын білу. 4. Зардап шеккен адамға зиян келтіретін факторларды жою жолдарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациентаенттік жағдай бейініне сәйкес пациенттің шұғыл жеткізілуін қамтамасыз ету немесе жедел және шұғыл медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін мамандарды шақыру	Машықтар:
		1. Пациентті Епу-ға жеткізу және оның жолдағы жай-күйін бақылау дағдылары. 2. Ргентті күй профилін анықтау дағдылары. 3. Пациентке білікті көмек қажет мамандарды шақыру мүмкіндігі. 4. Білікті мамандарға пациент туралы ақпарат беру қабілеті
		Білімдер:
		1. Жәбірленушіні жеткізу тәсілдерін білу. 2. Науқастың жағдайын бақылаудың негізгі көрсеткіштерін білу. 3. Профильге байланыстыргентті күйлердің сипаттамаларын білу. 4. Медициналық қызмет көрсету бейініне сәйкес білікті медицина қызметкерлерінің функцияларын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 3: Иммунитетті нығайту бойынша іс-шаралар өткізу	Машықтар:
		Ағзаны қатайтуды, дене шынықтыру және туризммен айналысуды, дұрыс тамақтануды, инфекция ошақтарын санациялауды қамтитын аурулардың жеке профилактикасы бойынша нұсқама жүргізу дағдылары
		Білімдер:
		Дене шынықтыруды, дене шынықтыруды қамтитын аурулардың алдын алу туралы білім. Спорт және туризм, дұрыс тамақтану, инфекция ошақтарын санациялау
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 4: Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру бойынша іс-шаралар өткізу	Машықтар:
		1. Туберкулезге қарсы іс-шараларды басқару дағдылары. 2. Туберкулезге қарсы диспансерлермен жұмыс істеу дағдылары. 3. Науқастың маршрутын құру дағдылары. 4. Диспансерлік топтастыру дағдылары. 5. 18 жасқа дейінгі балалар мен жасөспірімдерді диспансерлік топтастыру дағдылары
		Білімдер:
		НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқауларды, туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру бойынша фтизиатр – дәрігердің қызметін реттейтін клиникалық хаттамалардың (клиникалық нұсқаулықтардың) стандарттарын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 5: Профилактикалық егулерді ұйымдастыру және жүргізу бойынша іс-шаралар өткізу	Машықтар:
		1. Бекітілген егу күнтізбесіне сәйкес ересек пациенттерге және өмірдің бірінші жылындағы балаларға профилактикалық егулерді ұйымдастыру дағдылары 2. Егу іс-шараларын жүргізер алдында алдын ала қарау дағдылары 3. Профилактикалық егулерді жүргізу дағдылары
		Білімдер:
		Профилактикалық егулер туралы білім: жүргізу күнтізбесі, орындау әдістемесі, қарсы көрсеткіштер, асқынулар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық және сыни ойлау дағдылары, шешімдерді сендіру және дәлелдеу, өз ойларын ауызша және жазбаша түрде дұрыс және логикалық жобалау. Ұжымдарда жұмыс істей білу Ақпарат пен білімді жүйелеу қабілеті Ақпаратты талдау және синтездеу дағдылары Кәсіби қызметте өз бетінше шешім қабылдай білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Кәсіби қызметте өз бетінше шешім қабылдай білу	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Санитарлық-эпидемиологиялық қызмет зертханашысы
	4	Дәрігер-эпидемиолог көмекшісі
	4	Дәрігер-эпидемиолог-энтомолог көмекшісі
	4	Санитарлық дәрігердің көмекшісі
	4	Санитарлық фельдшер

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі

Орындаушы:

Халыкова М.Б., +7 (777) 999 94 17, m.khalykova@dsm.gov.kz

13. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

«Қазақстан медициналық колледждер одағы» заңды тұлғалар бірлестігі

Жоба жетекшісі:

Рузденова Н.Б.

Телефон нөмірі: +7 (777) 681 29 25

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №1, 27.11.2023 ж.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 14.11.2023 ж.

16. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 27.12.2023 ж.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 1, 2023 ж.

18. Болжалды қайта қарау күні: 30.11.2026 ж.